

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม 2551

จากคอลัมน์ วิถีเสี่ยง จดหมายข่าวรายเดือนประจำเดือนกรกฎาคม 2551
ผลิตโดย สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

เกือบ 40 ปีก่อน ชายหนุ่มนาม **มีชัย วีระไวทยะ** ได้นำเสนอ “ถุงมีชัย” ให้คนไทยได้รู้จักอย่างกว้างขวาง ด้วยวัตถุประสงค์ในการคุมกำเนิดประชากรก่อนล้นโลก ซึ่งเป็นประเด็น “อินเทอร์เน็ต” ระดับนานาชาติในขณะนั้น

ประมาณ 20 ปีให้หลัง การรณรงค์ให้ใช้ถุงยางอนามัยกลับมาแรงอีกครั้งเพื่อเป้าหมายใหม่ นั่นคือ การชะกั้ดกันความอึกเหิมของ “โรคเอดส์” ที่เริ่มแพร่ระบาดอย่างหนัก และคร่าชีวิตพลโลกไปมากมายโดยมีกิจกรรมเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์เป็นช่องทางสำคัญ

แม้ว่าประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าดำเนินกลยุทธ์ในการรณรงค์ให้ประชาชนใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันเชื้อเอชไอวี อันเป็นสาเหตุที่นำไปสู่โรคเอดส์แพร่ระบาดได้ดี แต่การติดตามแนวโน้มอย่างต่อเนื่องในเรื่องนี้ก็ยังเป็นประเด็นที่น่าสนใจ และเกี่ยวพันกับสุขภาพของสังคมโดยรวม

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม 2551

ค่านิยมที่เคยยึดถือกันว่า การพกและใช้ถุงยางอนามัยไม่แสดงถึงการเป็นชายชาตรี หรือลดความสุขจากการมีเพศสัมพันธ์ เปรียบเหมือนการ “เกานอกเสื้อ” อันนำมาสู่ความจะขีตตะขวงใจต่อการซื้อหา พกพา และหยิบออกมาใช้ในยามเข้าด้ายเข้าเข็ม ถูกความรู้และสื่อรณรงค์ สยบให้อ่อนแรงลงจนกล้า “ยืดอก พกถุง” ได้จริงหรือไม่?

จาก รายงานการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของประเทศไทย ในช่วง 12 ปี

ระหว่าง พ.ศ.2538-2549 พบข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

- ทหารเกณฑ์และคนงานชายในโรงงานอุตสาหกรรม มีแนวโน้มการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่ใช้เมื่อมีเพศสัมพันธ์กับหญิงขายบริการมากกว่าคู่นอนที่รู้จักกันอย่างผิวเผิน

แผนภาพที่ 1 อัตราการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนในรอบปีที่ผ่านมาของคนงานชายในโรงงานอุตสาหกรรม

ที่มา สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม 2551

- คนงานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรมและหญิงที่มาฝากครรภ์มีการใช้ถุงยางอนามัย ทุกครั้งในการมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ยกเว้นเฉพาะปี 2546

แผนภาพที่ 2 อัตราการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนในรอบปีที่ผ่านมาของคนงานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรม

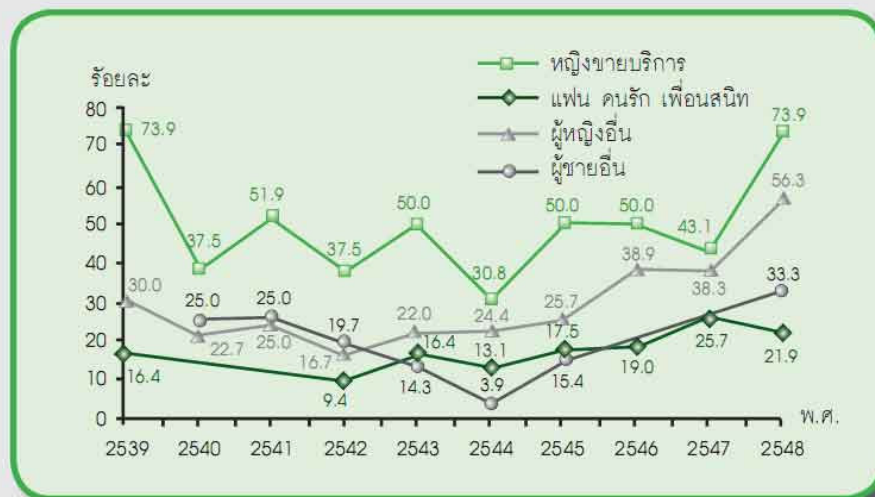
ที่มา สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม 2551

- สำหรับกลุ่มวัยรุ่น ก็มีการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้งเพิ่มขึ้น แต่ใช้เคร่งครัดกับคู่นอนที่มาจากการซื้อบริการมากกว่าคู่นอนอื่นๆ

แผนภาพที่ 3 อัตราการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนในรอบปีที่ผ่านมาของนักเรียนชาย ชั้น ม.5

ที่มา สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ใน รายงานการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 3 ที่ดำเนินการระหว่าง พ.ศ.2546-2547 โดยสัมภาษณ์คนไทยวัย 15-59 ปี พบข้อมูลเพิ่มเติมที่น่าสนใจว่า

- ช่วงอายุที่ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์มากที่สุดคือกลุ่มอายุ 15-29 ปี
- ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ในการศึกษาครั้งนี้ ทั้งกลุ่มหญิงและชาย ระบุว่า ใช้ถุงยางเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราว ร้อยละ 50 และใช้กับคู่นอนประจำ ร้อยละ 17
- ผู้ชาย ร้อยละ 36.1 ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราว ขณะที่ผู้หญิง ร้อยละ 5.5 เท่านั้นที่ขอให้คู่นอนชั่วคราวใช้ถุงยางอนามัยผู้ชาย ร้อยละ 36.1 ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราว ขณะที่ผู้หญิง ร้อยละ 5.5 เท่านั้นที่ขอให้คู่นอนชั่วคราวใช้ถุงยางอนามัย
- ในกรุงเทพฯ และภาคใต้ มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชั่วคราวสูงกว่าภาคอื่นๆ ขณะที่ผู้ชายทางภาคเหนือมีอัตราการใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนชั่วคราวและคู่นอนประจำต่ำที่สุดกว่าภาคอื่นๆ

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม 2551

เห็นตัวเลขแล้ว แม้ทำให้ใจชื้นขึ้นว่าการใช้ถุงยางอนามัยเป็นที่ยอมรับของคนไทยมากขึ้น แต่ประเด็นที่ยังท้าทายก็คือ ทำอย่างไรให้ปริมาณแหล่งการป้องกันภัยขยายขอบเขตกว้างไกลกว่าที่เป็นอยู่ นั่นคือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ไม่จำเป็นต้องมีที่มาจากการซื้อบริการเสมอไป เพราะในโลกยุคใหม่ที่ค่านิยมเรื่องการเมืองการมีเพศสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมสุดๆ

“กัก” หรือ “ปิ้ง” ก็มีสิทธิ์เป็นผู้พลิกชีวิตให้คู่นอนได้เพียงชั่วข้ามคืน...

ข้อมูลจาก การสาธารณสุขไทย พ.ศ.2548-2550 และ การสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัย
ของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 3 **สืบค้นได้จาก**
http://www.hiso.or.th/hiso/proReport/pro_reportIndex1.php

บอกกล่าว...

จดหมายข่าว “ต้นคิด” ต้นไม้แห่งความคิด ที่บ่มเพาะมาจากความรู้และข้อมูลด้านสุขภาพ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลผลิตจากการทำงานของแผนงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ ซึ่งอยู่ภายใต้ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพของประเทศ รวมทั้งการนำข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มาสื่อสารสู่สาธารณะ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบสุขภาพของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และอีกส่วนหนึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ด้านสุขภาพจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำเสนอภาพสะท้อนทางสุขภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างความคิดและความตระหนักรู้ของคนในสังคม โดยเน้นไปที่การสร้างบทสรุปเชิงความรู้ที่สามารถต่อยอดได้ รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในระดับประชาชนทั่วไป และการใช้ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะ มากกว่าการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลสถิติ

ดูข้อมูลทั้งหมดได้ใน www.hiso.or.th

สมัครสมาชิก หรือติดต่อ “ตันคิด”

ตู้ ปณ.2 ปณ.ป.ประดิพัทธ์ 10404

โทรศัพท์. 02-668-2854 โทรสาร.02-241-0171

อีเมล : info@tonkit.org เว็บไซต์ www.tonkit.org

